

מרובה פרק שביעי בבא קמא

א) ס"א ושני השם מילתא
היא והי וכו' מהרי"ט וכן
היה הה"ג מיה" שכלל
ב) צ"ב סה: [ומשפחה
מקורו פ"ד: א] וצ"ב
סו: ד [למקו קדי:
[ומשפחה מרומות פ"א:
ס] לקמן קדי: ו [לעיל סו:
ו] לקמן קדי: ז [ז' ג'
רש"י ק' נכחו רממא
הש"י את גי' והש"י את
הגולה אשר גול ל"ל
ח] [לקמן ד: ט] מנהיה
ו [סו: ג' נ' ומשפחה
לקמן קדי: ז' ד"ה גול:
ס] צ"ל מקדיה ל' ויהיה
היה קני לו קודם ההקדש
לא היה חשיב מנהיה הנאה
בעצמה כדמיהו כ"י כן
הני' מהרי"ט וכן הוא
במס' נטעין,

לעטוס הכיס והעוביס. קרא כתיב גבי צית עולמים: **המלטיס.**
המלטי כדאמרין בהשפתי (צ"ב דף 1) שנתונים נפרים סביב
פתי חלונות ופתחין וזמקוס חורי קיבוע הקורות: **אלו המרישות.**
אלמלא בטר הכי קרי להו נמי מרישות: ר' יורא אמר. מריש
היינו טעמא דלא מקריא בשינוי
השם משום דחזר לברייתו הוא אם
יסתר הוא כשורא כדמיקרא *אלל
אברין מו לא מקרי משכח: **דמיעיקרא**
קליפתא. שקודם שחקקו נקרא קליפתא
עץ בעלמא: **ולבסוף קבטו.** והמטיך
בו מי גשמים או מי נטר למקו
פסלו משום מים שאזינן: **קבטו**
ולבסוף חקקו. ללא כלי הוא אלל
אכרעא סמיכתא היא: **שאיבה.** מה
שמקוה נפסל בג' וגינן מים שאזינן
מדכנתן הוא: **אנס.** חמסן דיהיב
דמי: **הקדישן הקדש.** ואסור ליהנות:
וטרומסן. אסור לוריס. אלמלא קני ליה
לגולה ביהושע: **על גול אצו.** בהגזל
לקמן ד' קד: מפרש לה אפילו
נשבע אצו לשקר אבל אקרן מהייב
ליה קרא כדאמרין התם: **אם**
גוילו. וממילא אימעט גול אצו:
ה"ג

הא לאו הכי הדר בעיניה אמר רב יוסף מריש
שמו עליו דתניא יצלעות הבית אלו המלמטיין
והעוביס אלו המרישות רבי יורא אמר *שינוי
החזור לברייתו בשינוי השם לא הוי שינוי
ושינוי השם שאינו חוזר לברייתו מי הוי שינוי
והרי צינור דמיעיקרא קציצתא והשתא
צינורא ותניא *צינור שחקקו ולבסוף קבטו
פוסל את המקוה קבטו ולבסוף חקקו אינו
פוסל את המקוה ואי אמרת שינוי השם
מילתא היא אפי' קבטו ולבסוף חקקו נמי
ליפסל *שאני שאיבה דמדברבן היא אי הכי
אפילו דרישא נמי התם איכא תורת כלי עליו
בתלוש הכא אין תורת כלי עליו בתלוש
מיתבי *הגגב והגזלן והאנס הקדישן הקדש
ותרומתן תרומה ומעשרותן מעשר אמרי
התם איכא שינוי השם דמיעיקרא מיבלא
והשתא תרומה הקדש מעיקרא חולין
והשתא קדש אמר רב חסדא א"ר יונתן מניין לשנוי שהוא קונה שנאמר
*והשיב את הגולה *מה ת"ל אשר גול אם כעין שגול יחזיר ואם לאו דמים
בעלמא בעי שלומי האי אשר גול מיבעי *למעוטי גול אצו שאינו מוסף
חומש על גול אצו א"כ *ניכתוב רחמנא והשיב את גוילו אשר גול למה לי
למכתב ש"מ תרתי ואיכא דאמרי אמר רב חסדא א"ר יונתן מניין לשנוי
*שאינו קונה שנאמר והשיב את הגולה מ"מ והא כתיב אשר גול הוא
מיבעי ליה *על גוילו שלו מוסף חומש ואין מוסף חומש על גול
אצו: אמר עולא מניין ליאוש שאינו קונה שנאמר *והבאתם גזול את
הפסח ואת החולה *גזול דומיא דפסח מה פסח דלית ליה תקנתא כלל
אף

הא לאו הכי הדר בעיניה. וסתם מריש כיון שנגלו צבירה
מתאישים הצעלים ממנו ואל"ת דמשמע דלא מקשה אלל
לרז יוסף ארבעה כ"ש דקשה לרבה טפי דלדידה יאוש גרידא
קני ולמאי דמשני דמריש שמו עליו אכתי תקשה לרבה דמהכא
משמע דיאוש לא קנה ונראה לפרש
דכלל יאוש אצרי ולהכי פריך לרז
יוסף א"ל בשלמא דשינוי השם לא
כלוס הוא אלל אלל אי אמרת
דשינוי השם קטן עס יאוש קני א"כ
שינוי השם גדול כי האי דמריש יש
לו לקטמו בפני עצמו וכן משמע
לעיל דשינוי השם תנעו גרידא קני
דפריך גבי גגז טלה ונראה חיל
ונקיה גבינו השם דהוי שינוי השם
חשוב ועוד יש לומר דכלל מקוס
הוי שינוי השם גרידא קני לרז
יוסף כלל יאוש ולכן יש להועיל
לו במריש כלל יאוש דמה שפריך
יאוש בערות לאו משום קניו דקנין
הוי משום שינוי השם לחודה והיאוש
אין לרז אלל כדי שיועיל ממשנת
יחודו לשייה אכרין דלס לאו היאוש
אין כלאן שינוי השם וכן בהקדש
בעי עמו יאוש שאם אין יאוש אין
עס הקדש חל עליו ואין כלאן שינוי
השם וכן שינוי רשות אס אין יאוש
אין שינוי רשות אכל מריש כלל
יאוש נמי איכא שינוי השם ויש לו
להועיל בפני עצמו וכן גבי טלה
ונעשה חיל דלמרי לעיל וניקני בשינוי
השם: **צינור** שחקקו ולבסוף קבטו
פוסל את המקוה. כתיב לו לבזו
מד' רוחותיו אצרי שאם הוא פרוץ
אפי' מרות אחד לא היה פוסל המקוה
כדמוכה במסכת מקואות (פ"ד מ"ד)
דדוקא עבדל שיש לה לבזו פוסל

תורה אור השלם

1. והלוגים אטמות
והמרים מפו ומפו אל
בחתות האקלם וצ"ע
הבית והעבידים:
יחזקאל מא כו
2. והיה כי יקראו ואשם
והשיב את הגולה אשר
גזל או את העשק אשר
עשק או את הפקדון
אשר הפקד אהו או את
האבדה אשר נקבא:
ירקא ה כב
3. ואמרתם הנה
מתלאה והפחתם אותו
אמר י' צבאות והבאתם
גזול ואת הפסח ואת
החולה והבאתם את
המפוחה הארצה אותה
מקדשם אמר י'
מלאכי א י

הנהרות הב"ח

- א) תוס' ד"ה מעיקרא
חולין וכו' מורא דרואון.
כ"ב לקמן דף ע"א:
ב) ד"ה אמר וכו' ולא
היה קני לו קודם
פסח:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה וכו' אמר וכו'
אבל אברין ע"י מוכה דף
ל ע"כ פוס' ד"ה ולקניה:

לח א מיי פ"א מהל'
גניבה הלוי' ופ"ג
מהל' גולה וצבירה הל' י
פגנ עשין טע' עג טוש"ע
ח"מ פ"י שני' טע"ו א וכו'
שם ס"ה:
לח ב מיי פ"ו מהל'
מקואות הל' ו פגנ
עשין רמת טוש"ע י"ד כ"י
רז טע"ו לר וטע"ו לו: ורז
אלפס צ"ב פ"ד דף ק"ל
ובצבירות פ"ב ד' ר"ל"א
פ ג מיי שם פ"ד הל' ג
פגנ ט"ה:
מא ד מיי פ"ד מהל'
מיתומות הל' יא:
בב ה מיי פ"ו מהל'
גולה הל' ג פגנ
עשין עג:

מוסף רש"י

צינור. של עץ או
של אבן עשוי כמין
קילון יורדין ממנו מים
למקוה (ושב"ב סו"ה).
שחקקו ולבסוף קבטו.
נקרקת פוסל את
המקוה. דמיס שאזינן
פוסלין אותו, ויזין שיהיה
מורת כלי עליו קודם
שקבטו לא מיבעיל מו
שם על מיייה ומשוי להו
שאינן למיס שנתוכו (שם).
ולבסוף חקקו. הרי הוא
כטעם מרזן בקרקע (שם).
מה פסח דלית ליה
הקנתא כלל. לאחר זמן
להקריבו. שבי מוס קבוע
עולמים הוא (סו"ה ל'.

מרוכה פרק שביעי בבא קמא

סח.

עין משפט
גר מצוה

(6) מלתא משפטיה פ' יב, (7) ולעיל סה"ג, (8) מהנינ' מ"ג, (9) שמוח כג, (10) פ"א ל"ג, (11) שית לט"ז, (12) ותי' מתי' ד"מ, (13) ד"ה ויל' פ"ג.

הגהות הב"ח

(א) גב' שני' במקומו עומד כתיב: (ב) רש"י ד"ה אלא מי לא קני דלאו לפני יאוש כ"ל:

הגהות הגר"א

[א] גב' דהוה ליה יאוש ושינוי רשות תא"ל:

מוסף רש"י

שינוי במקומו עומד. אע"ג דאשתמי לא נפיק מרשות בעלים (לעיל סה"ג).

מי איכא נשפסר. הא לא אהנו מעשיו דשינוי רשות ששינוי מרשותו לרשות לוקח בלא יאוש ליכא למ"ד דקני: לאחר יאוש. דאהנו מעשיו דהשתא קני לוקח בתרתי יאוש ושינוי רשות: ואי ס"ד יאוש. גרידא קנייה גנב אמאי משלם ארבעה וחמשה הא דמי בעלמא הוא דלית להו לבעלים גביה ושלו טבח ומכר: כדאמר רבא. לקמן בשמעתין: שגגה בחטא. ולעולם לפני יאוש ואע"פ דלא אהנו מעשיו מחייב: שאינה חוורת. קס"ד דה"ק דלא מחייב אלא היכא דמכירתו מכירה גמורה וקנייה לוקח: אמאי אינה חוורת. שינוי רשות בלא יאוש מי קני: לאחר יאוש. דמי מטא ניד לוקח איכא תרתי יאוש ושינוי רשות וקנייה: ואי ס"ד קנייה. גנב ביאוש גרידא אמאי משלם כו': כדאמר רב נחמן. לקמן בשמעתין: פרט לשפסרה לו לשלשים יום. כלומר לעולם לפני יאוש והאי אינה חוורת דקתני לא למעוטי היכא דלא אהנו מעשיו דאע"ג דלא אהנו חייביה רחמנא הואיל וטבח בחטא אלא למעוטי היכא דלא מכר גנב ללוקח אלא לעשות בה מלאכה שלשים יום דהוא כשיירות בעלמא: ושני אינו משלם אלא קרן. לגנב ראשון דכתיב (וגנב מבית האיש: גנב ומכר. קנייה לוקח בשינוי רשות הלכך (ראשון משלם ד' וה') שני משלם כפל ללוקח: ושני אינו משלם אלא קרן. ולקמן פר"ק אמאי לא משלם כפל הא קנייה גנב ראשון בשינוי מעשה: אימת. מכרה אילימא לפני יאוש השני אמאי משלם כפל: אלא פשיטא לאחר יאוש. דאיכא תרתי ניד לוקח: ואי ס"ד כו'. ואי קשיא הא יכול לתרוכה כגון שנתיאשו בעלים לאחר מכירת גנב דקונה לוקח וניד גנב לא היה יאוש לקנותה. ה"ג משני ליה לקמן: מכדי לאחר יאוש קיימין. דע"כ הכי מוקמת לה משום מליעתא: אלא כולה לפני יאוש. ומש"ה רישא שני פטור מכפל: ואיפוך סיפא למיעתא כו'. ותני במליעתא שני אין משלם אלא קרן דלא קנייה לוקח בשינוי רשות בלא יאוש: א"כ. דלאחר יאוש מוקמת לה קשיא רישא ומיעתא לרב: א"ר וניד כולה לפני יאוש. ואפוכי נמי לא תפכה וסיפא כדאוקימנא ככ"ש ומיעתא דקתני שני משלם כפל כגון שנתיאשו הבעלים לאחר מכירה ולא נתייאשו ניד גנב ולהכי ראשון משלם ד' וה' דלא הוה יאוש גבי דליקנייה ורישא נמי לפיכך שני פטור מכפל: ולא סיפא. הא דנקט מתני חיובא דשני גבי לוקח ולא נקט לה לחיוב דשני גבי ראשון ותוקמה נמי בלאחר יאוש כדמשני בלוקח משום יאוש ושינוי רשות אלא ביאוש לחודיה נמי קני כרז ואם גנבה מראשון לאחר יאוש משלם לו כפל: אלא. להכי נקט תנא לכוליה מלתא בדליכא יאוש גבי גנב משום דלא משכחת לה דמשלמי מרזייהו האי תשלומי ד' וה' והאי כפל: אלא כהני. דאי הוה יאוש ניד גנב לא מיחייב קמא במכירתו ד' וה' וכיון דמליעתא לא קני (א) לה אלא לפני יאוש תנא נמי לרישא בלפני יאוש ופטור מכפל: חיובא לאחר יאוש הוא דאהנו מעשיו. משקנאו לוקח. ומלתא אמוראי גינהו רב סבר יאוש קני הלכך לא מיחייב אלא בלפני יאוש דאי לאחר יאוש שמו הוא טובע ומכר ורב נחמן ורב עשה סברי יאוש גרידא לא קני ומשום הכי לאחר יאוש מיחייב ומיהו כהא פליגי דרב נחמן לא בני אהנו מעשיו הלכך אפילו לפני יאוש גרידא נמי חייב ורב ששת צעי מכירה גמורה: נשפסר. עשה שרשין. משמע דאהנו מעשיו: מדע

א"ר הכי קשה מציעתא דרב. דאין להופכו כיון דנרתימא לא מוכחא מדי שרשין למרנא ולהפכה: מ"ה מביחה דאהנו מעשיו. משמע דסבר ר"א דשינוי קונה דאהנו מעשיו משמע לאפוקי מרשות בעלים דומיא דאהנו מעשיו דמכירה וקשה לפי רש"ס דמפרש בפ"ק (ו' יא.). אהא דאמר עולא א"ר אלעזר שמינ לגנב ולגזלן דהיינו לענין פחת נכילה דהוי דנגול משום דלא קני לה גזלן בשינוי וי"ל דדוקא בשינוי שאין גזולן עושה צידים לא קני כגון שמתה הבהמה אצל שינוי שעושה הגזלן צידים כגון עניחה מודה ר"א דקני א"ר אהנו מעשיו דטביחה ליה שמתסרה מן הבעלים ולא דקני ליה ולא הוה כאהנו מעשיו דמכירה: מה

לשלשים יום מיתבי גנב ובא אחר וגנבו הראשון משלם תשלומי כפל והשני אינו משלם אלא קרן בלבד גנב ומכר ובא אחר וגנבו הראשון משלם תשלומי כפל והשני אינו משלם אלא קרן בלבד קתני מיהא מציעתא גנב ומכר ובא אחר וגנבו הראשון משלם תשלומי ד' וה' והשני משלם תשלומי כפל אימת אילימא לפני יאוש שני אמאי משלם תשלומי כפל יאוש בלא יאוש מי איכא למ"ד דקני ראש פשיטא: לאחר יאוש ואי ס"ד יאוש קונה אמאי משלם תשלומי ד' וה' דידה הוא דובין ותו דקתני רישא גנב ובא אחר וגנבו ראשון משלם תשלומי כפל והשני אין משלם אלא קרן מכדי לאחר יאוש קיימין ואי ס"ד יאוש קונה שני אמאי אינו משלם אלא קרן אלא לאו י"ש"מ יאוש לא קני וקשיא לרב אמר רבא ותסברא הא מתרצתא היא אלא דקתני סיפא גנב וטבח ובא אחר וגנבו ראשון משלם תשלומי ארבעה וחמשה ושני אינו משלם אלא קרן ומי איכא למ"ד שינוי מעשה לא קני אלא לעולם כולה לפני יאוש ואיפוך סיפא למציעתא ומציעתא לסיפא ואימא הכי גנב ומכר ובא אחר וגנבו הראשון משלם תשלומי ארבעה וחמשה והשני אינו משלם אלא קרן ושינוי רשות בלא יאוש לא קני גנב וטבח ובא אחר וגנבו תשלומי ארבעה וחמשה כפל דקנייה בשינוי מעשה רב פפא אמר לעולם לא תיפוך סיפא א"ב"ש היא דאמרי שינוי (6) במקומה עומד אי הכי קשיא רישא ומציעתא לרב א"ר וניד לעולם כולה לפני יאוש והב"ע שנתיאשו הבעלים בלוקח ולא נתייאשו בגנב (א) דה"ל יאוש (7) ושינוי רשות) ולא תימא משום דבעינן יאוש ושינוי רשות אלא אפילו ביאוש לחודיה נמי קני גבי גנב אלא דלא משכחת דמשלמי תרווייהו גנב ראשון וגנב שני אלא בהכי: איתמר המוכר לפני יאוש רב נחמן אמר החייב רב ששת אמר פטור רב נחמן אמר חייב ומכרו אמר רחמנא והא וניד לא שני לפני יאוש לא שניא לאחר יאוש רב ששת אמר פטור חיוביה לאחר יאוש הוא דאהנו מעשיו אבל לפני יאוש דלא אהנו מעשיו לא מיחייב דומיא דמביחה בעינן דאהנו מעשיו א"ר ששת מנא אמניא לה דתניא א"ר עקיבא מפני מה אמרה תורה טבח ומכר משלם ד' וה' מפני שנשתרש בחטא אימת אילימא לפני יאוש מי איכא נשתרש אלא לאו לאחר יאוש הוא אמר רבא מפני ששנה בחטא ת"ש וטבחו ומכרו מה מביחה שאינה חוורת אף מכירה שאינה חוורת אימת אילימא לפני יאוש אמאי אינה חוורת אלא לאחר יאוש וש"מ חיובא לאחר יאוש הוא תרגמה רב נחמן פרט לשהקנה לו לשלשים יום ואף ר' אלעזר סבר חיוביה לאחר יאוש הוא דאמר ר' אלעזר

בבא א מ"י פ"ב מה' גביה ה"ל יא טוח"מ ק"י ש"י: פ"ב ב ג מ"י ס"ס פ"א ה"ל יא טוח"מ ש"ס: מ"ה ד מ"י ס"ס ה"ל יא טוח"מ ש"ס: מ"ו ה מ"י ס"ס ה"ל יא טוח"מ ש"ס: מ"ז ו מ"י ס"ס ו"פ"ה ש"ס הלכה ג ועיין בשבועות וצ"מ ופ"ב מהלכות גזילה הלכה א טו"ש"ע ח"מ סימן שג"ג פ"ג וס"י שקלא פ"ק ד ו"י שקב פ"ג ג' טוח"מ ס"י ש"י: מ"ח ז מ"י פ"א מה' גביה הלכה י"ט טוח"מ ס"י ש"י: מ"ט ח מ"י פ"א מה' גביה ה"ל יא טוח"מ ש"ס:

תורה אור השלם 1. כי יגנב איש שור או שיה ותבחרו או מקרו חמשה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השדה: שמת כא לו